

B9-0491/2023

04.12.2023

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

a B9-0034/2023. számú szóbeli választ igénylő kérdéshez

az eljárási szabályzat 136. cikkének (5) bekezdése alapján

a fiatal kutatókról
(2023/2884(RSP))

Cristian-Silviu Buşoi
az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság nevében

B9-0491/2023

**Az Európai Parlament állásfoglalása a fiatal kutatókról
(2023/2884(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel „A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program” című, 2020. július 1-jei bizottsági közleményre (COM(2020)0274),
- tekintettel az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című, 2020. szeptember 30-i bizottsági közleményre (COM(2020)0628),
- tekintettel a Bizottság „A kutatás és az innováció globális megközelítése – Európa nemzetközi együttműködésre irányuló stratégiája egy változó világban” című, 2021. május 18-i közleményére (COM(2021)0252),
- tekintettel az európai egyetemi stratégiáról szóló, 2022. január 18-i bizottsági közleményre (COM(2020)0016),
- tekintettel „A képzett és tehetséges munkavállalók EU-ba vonzása” című, 2022. április 27-i bizottsági közleményre (COM(2022)0657),
- tekintettel „Az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázása” című, 2023. január 17-i bizottsági közleményre (COM(2023)0032),
- tekintettel a Bizottság 2005. március 11-i ajánlására a Kutatók Európai Chartájáról és a kutatók felvételi eljárásának magatartási kódexéről¹,
- tekintettel a kutatási, innovációs és vállalkozói tehetségek Európába vonzására és Európában tartására irányuló európai keretrendszerrel szembeni tanácsi ajánlásra irányuló bizottsági javaslatra (COM(2023)0436), amely létrehozza a kutatói életpályára vonatkozó új európai keretrendszert,
- tekintettel a Tanácsnak az új Európai Kutatási Térségről szóló, 2020. december 1-jei következtetéseire,
- tekintettel az Európai Kutatási Térség 2022–2024-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjére,
- tekintettel a Tanács „Az Európai Kutatási Térség elmélyítése: vonzó és fenntartható életpályák és munkafeltételek biztosítása a kutatók számára és a képzett munkaerő cirkulációjának megvalósítása” című, 2021. május 28-i következtetéseire,
- tekintettel az európai kutatási és innovációs paktumról szóló, 2021. november 26-i (EU)

---

¹ HL L 75., 2005.3.22., 67. o.

2021/2122 tanácsi ajánlásra²,

- tekintettel az UNESCO tudományról és a tudományos kutatókról szóló, 2017. november 13-i aktualizált ajánlására,
  - tekintettel a „Jobb szakmai előmeneteli lehetőségek és több mobilitás: európai kutatói partnerség” című, 2009. március 12-i állásfoglalására³,
  - tekintettel az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című, 2021. július 8-i állásfoglalására⁴,
  - tekintettel „Az európai oktatási térség: közös, holisztikus megközelítés” című, 2021. november 11-i állásfoglalására⁵,
  - tekintettel az EU-ban folytatott minőségi szakmai gyakorlatokról szóló, 2023. június 14-i állásfoglalására⁶,
  - tekintettel a Bizottságnak benyújtott, a fiatal kutatókról szóló szóbeli kérdésre (O-000052/2023 – B9-0034/2023),
  - tekintettel eljárási szabályzata 136. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (2) bekezdésére,
  - tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság állásfoglalási indítványára,
- A. mivel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 179. cikke támogatja a kutatók szabad unióbeli mozgását a tudományos és technológiai bázis megerősítésének részeként;
- B. mivel az EUMSZ 181. cikke arra kötelezi az EU-t és tagállamait, hogy kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeiket hangolják össze annak biztosítása érdekében, hogy a nemzeti politikák és az uniós politika kölcsönösen összhangban legyenek, a Bizottság azon lehetőségének biztosításával együtt, hogy megtegyen minden olyan hasznos kezdeményezést, amely előmozdítja és támogatja az ilyen koordinációt;
- C. mivel az EUMSZ 182. cikke többéves kutatási és innovációs keretprogramot hoz létre, amelyet az Európai Kutatási Térség (EKT) megvalósításához szükséges intézkedésekkel kell kiegészíteni, beleértve a kutatók képzését és mobilitását támogató fellépéseket is;
- D. mivel az EKT kiteljesítése lehetővé teszi a kutatók, a tudományos ismeretek és a technológia szabad mozgását, amit az Európai Unió régóta prioritásként kezel;
- E. mivel a Tanács a 2021. május 28-i következtetéseiben megállapítja, hogy a tudományos körökben – különösen a társadalomtudományok és a bölcsészettudományok területén – egyre bizonytalanabb a foglalkoztatás, ami a tehetségek elvesztésével és a munkahelyek

---

² HL L 431., 2021.12.2., 1. o.

³ HL C 87. E, 2010.4.1., 116. o.

⁴ HL C 99., 2022.3.1., 167. o.

⁵ HL C 205., 2022.5.20., 17. o.

⁶ Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0239.

biztonságának csökkenésével jár, és különösen negatív hatást gyakorol a fiatal kutatókra; mivel a tehetségek Európába vonzásához és megtartásához a kutatói életpályák közötti nagyobb interoperabilitásra és összehasonlíthatóságra van szükség egy európai kutatói keret kidolgozása, valamint az üzleti élet és a tudományos élet közötti jobb ágazatközi mobilitás révén; mivel az európai egyetemek szövetségét fel lehetne használni a közös munkaerő-felvételi eljárások kipróbálására, valamint a képzés és a karrierfejlesztés terén bevált gyakorlatok kidolgozására;

- F. mivel az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című bizottsági közlemény számos olyan problémát azonosít, amelyek hátráltatják a fiatal kutatók karrierjét, többek között a foglalkoztatás bizonytalanságát; mivel jelentős egyenlőtlenség áll fenn a PhD-fokozattal rendelkezők növekvő száma és a közfinanszírozású tudományos rendszerekben betöltött véglegesített egyetemi oktatói állások alacsony száma között, ami akadályozza a tehetségek megtartását;
- G. mivel a Bizottság „A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára vonatkozó európai készségfejlesztési program” című közleményében hangsúlyozza, hogy a kutatók a tudomány és az innováció élvonalában vannak, és hogy speciális készségekre van szükségük ahhoz, hogy sikeres legyen pályafutásuk a tudományos körökön belül és kívül egyaránt.
- H. mivel „Az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázása” című bizottsági közlemény kiemeli a demográfiai hanyatlás által sújtott uniós régiókban fennálló tehetségfejlesztési csapdát, a felsőoktatásban részt vevők arányának stagnálását és a fiatalok e régiókból való nagymértékű elvándorlását;
- I. mivel „A képzett és tehetséges munkavállalók EU-ba vonzása” című bizottsági közlemény elismeri annak fontosságát és szükségességét, hogy az EU-nak vonzóbbá kell válnia a világ minden tájáról érkező tehetséges munkavállalók, többek között a mobilitási programokban részt vevő fiatal kutatók számára;
- J. mivel „A kutatás és az innováció globális megközelítése – Európa nemzetközi együttműködésre irányuló stratégiája egy változó világban” című bizottsági közlemény kiemeli a tudományos diplomácia fontosságát, és hangsúlyozza, hogy az EU-nak arra kell ösztönöznie kutatóit és innovátorait, hogy járuljanak hozzá a globális innovációs ökoszisztémákhoz és élvezzék azok előnyeit, és úgy véli, hogy az EU-nak továbbra is elő kell mozdítania a humántőke fejlesztése terén folytatott együttműködést, főleg a kutatók képzési és mobilitási programjai, különösen a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések révén;
- K. mivel az általános értelmezés szerint a fiatal kutatók azok, akik PhD-fokozattal vagy azzal egyenértékű képesítéssel rendelkeznek a posztdoktori kutatás első éveiben, a fiatal kutatók fogalom meghatározásának a kutatási tapasztalat szintjén, nem pedig az életkoron kell alapulnia; mivel a fiatal kutatók fogalmának életkor alapján történő meghatározása sértheti a megkülönböztetésmentesség elvét, és nem tükrözné azokat a különböző életutakat, amelyek arra készíthetik az embereket, hogy kutatói pályát válasszanak; mivel nem venné figyelembe a fiatal kutatók szakmai pályafutásának szükséges megszakításait sem, például az anyasági, apasági vagy szülői szabadságot, a katonai szolgálatot, a nem kutatói munkát és a hosszú ideig tartó betegséget;

- L. mivel a rendelkezésre álló finanszírozás típusa gyakran meghatározza az ideiglenes és a nem ideiglenes szerződések közötti egyensúlyt, különösen nemzeti szinten; mivel ha az egyetemek által elérhető finanszírozás túlnyomó többsége rövid távú projektfinanszírozás, akkor elsősorban csak a rövid távú projekthalapú szerződések hosszabbíthatók meg, mert az egyetemek nehezen tudnak hosszú távú pénzügyi kötelezettségvállalásokat tenni anélkül, hogy hosszú távú finanszírozással támogatsák őket;
- M. mivel a Covid19-válság hátrányosan érintett számos fiatal kutatót, akik romló munkafeltételekkel és finanszírozási problémákkal szembesültek, és csökkent a laboratóriumokhoz és más alapvető létesítményekhez való hozzáférési lehetőségük; mivel ennek következtében kevesebb lehetőségük volt projektjeik befejezésére, publikációik kidolgozására és a szakmai előmenetelhez szükséges képzések megszerzésére;
- N. mivel a nők az Európai Unió felsőoktatási ágazatában a vezető pozícióknak csupán 24%-át töltik be, és továbbra is alulreprezentáltak a doktoranduszok között számos természettudományi, technológiai, mérnöki és matematikai (TTMM-) tantárgy, többek között az információs és kommunikációs technológia (IKT) és a mérnöki tudományok területén; mivel kevés tagállam vezetett be a kutatás és az innováció területén a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó rendelkezéseket, és a nemek közötti egyenlőség nemzeti kutatási programokban való érvényesítése terén elért haladás lassú volt;
- O. mivel az EU továbbra is világszerte a kutatók teljes száma tekintetében, 23,5%-os részesedéssel (szemben a kínai 21,1%-kal és az USA-beli 16,2%-kal), és Európában nem nőtt jelentősen az állandó tudományos pozíciók száma; mivel a PhD-fokozatot szerzőknek csak kis százaléka talál állandó állást a felsőoktatásban vagy az állami kutatásban, ami arra kötelezi a fiatal kutatókat, hogy átvihető készségeket fejlesszenek ki, és megszerezzék az ahhoz szükséges képzést, hogy esélyük legyen sikeres pályára a felsőoktatáson kívül;
- P. mivel az áruk és szolgáltatások árának magas inflációja, valamint az emelkedő bérleti díjak és jelzáloghitelek aránya hozzájárul a megélhetési költségek válságához, amely súlyosan érinti a fiatal kutatókat, különösen az alacsony fizetésű, bizonytalan foglalkoztatási feltételekkel rendelkező kutatókat; mivel a fiatal kutatóknak jelentős mennyiségű fizetetlen munkát kell vállalniuk pályafutásuk előrehaladásához, korlátozva ezzel a lehetőséget arra, hogy kiegészítő javadalmazást találjanak;
- Q. mivel a „Jobb szakmai előmeneteli lehetőségek és több mobilitás: európai kutatói partnerség” című, 2009. március 12-i állásfoglalásában számos olyan kulcsfontosságú problémát azonosított, amelyekkel a fiatal kutatók még ma is szembesülnek, ami azt jelzi, hogy eddig korlátozott előrelépés történt;
- R. mivel az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című, 2021. július 8-i állásfoglalásában számos ajánlást fogalmazott meg az előmeneteli feltételek javítására és az uniós kutatási és innovációs programokban való részvétel megerősítésére, különösen a fiatal kutatók és a TTMM-tantárgyakban részt vevő nők számára;
- S. mivel az európai oktatási térségről szóló, 2021. november 11-i állásfoglalása hangsúlyozta, hogy Európa-szerte több kutatási és képzési lehetőségre van szükség a

fiatal kutatók számára, valamint kiemelte az oklevelek és képesítések kölcsönös elismerésének fontosságát, ami megkönnyítheti a szakmai mobilitást;

- T. mivel az Unió bruttó hazai termékének (GDP) 3%-ára vonatkozó kutatási és fejlesztési kiadási célkitűzést még nem érték el, elsősorban a kutatásba és fejlesztésbe történő magánberuházások hiánya miatt, ami a tudományba, a kutatásba és az innovációba történő beruházások tartós alulfinanszírozásához vezet, ami aláássa a kutatószervezetek azon képességét, hogy kiváló előmeneteli lehetőségeket biztosítsanak;
- U. mivel a fiatal kutatók fogalma nem a kutatók életkorára, hanem életpályaszakaszukra vonatkozik, ami a jelenlegi körülmények között azt jelenti, hogy az érintett kutatók közül sokan már nem tekinthetők fiatalnak;

Előmeneteli feltételek és hálózatépítési lehetőségek

1. üdvözli a Bizottság 2023. júliusi javaslatait, amelyek célja, hogy vonzóbbá tegyék az uniós kutatói életpályát, és növeljék a mobilitási lehetőségeket; emlékeztet arra, hogy a kutatói életpálya javítása – különösen a fiatal kutatók esetében – az EKT 2022–2024-es időszakra szóló szakpolitikai menetrendjének egyik központi prioritása, és segíthet annak meghatározásában, hogy az EU megtartja-e globális vezető szerepét a kutatás, az innováció és az új technológiák terén;
2. üdvözli a kutatói életpályák új európai keretrendszerének létrehozását célzó tanácsi ajánlásra irányuló bizottsági javaslatot, többek között az ágazatközi mobilitás támogatását szolgáló új kutatói chartát és európai kutatói kompetenciakeretet (ResearchComp), ami az EKT-tehetségplatformot és a kutatói és innovációs életpályák megfigyelőközpontját is magában foglalja; hangsúlyozza, hogy a közelmúltban végzett kutatások azt mutatják, hogy az európai kutatói életpályákra vonatkozó adatok minősége nem megfelelő hatékony szakpolitikák kidolgozásához; sürgeti a Bizottságot, hogy mind a minőség, mind a gyorsaság tekintetében növelje az adatgyűjtéssel kapcsolatos ambíciószintjét;
3. megjegyzi, hogy míg Európában az elmúlt évtizedben jelentősen nőtt a kutatók száma, az álláshelyek minősége csökkent; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az állandó álláshelyek hiánya, az ideiglenes és bizonytalan szerződések irányába mutató tendencia, az elavult jogi és foglalkoztatási keretek, valamint a pályakezdő kutatóknak nyújtott intézményi karriertámogatás hiánya megakadályozhatja őket abban, hogy megtervezzék jövőjüket, és sokakat arra készíthet, hogy elhagyják Európát, és olyan harmadik országokba költözzenek, amelyek vonzóbb és stabilabb feltételeket kínálnak a nemzetközi tehetségek számára; úgy véli, hogy az agyelszívás e típusa komoly kockázatot jelent az EU számára azon célkitűzésének teljesítése tekintetében, hogy továbbra is globális vezető szerepet töltsön be a kutatás és az innováció terén, különösen a legfejlettebb tisztaenergia-, mély- és digitális technológiák némelyikében; emlékeztet arra, hogy a tehetségek elvesztése egyben azon állami források pazarlása is, amelyeket a fiatal kutatók képzésének valamennyi szakaszában befektettek;
4. úgy véli, hogy a fiatal kutatók elvándorlását visszaszorító uniós politikáknak átfogóbbaknak kell lenniük, nemcsak a mobilitás bizonyított értékének elismerésével, hanem azáltal is, hogy átgondolják a tehetségek a kutatók elvándorlása által leginkább sújtott tagállamokban és régiókban történő megtartásának és odavonzásának módjait is, miközben ezeket a tagállamokat arra kötelezik, hogy sokkal nagyobb erőfeszítéseket

tegyenek fiatal kutatóik karrierjének támogatása érdekében;

5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyes tagállamok az uniós kutatásfinanszírozást inkább arra használják fel, hogy ellensúlyozzák a nemzeti finanszírozásnak a szélesebb körű költségvetési megszorítások miatti csökkenését, nem pedig arra, hogy tudományos rendszereikben további és magasabb szintű kiválóságot érjenek el;
6. elismeri, hogy számos hasonló problémával és aggálllyal szembesülnek a PhD-hallgatók is, mint a posztdoktori tanulmányokat folytató fiatal kutatók, ideértve az elszigeteltséget, a bizonytalan szerződéseket és a pénzügyi bizonytalanságot, valamint a mobilitás és a szakmai előmenetel terén jelentkező jelentős kihívásokat; úgy véli, hogy a fiatal kutatók problémáinak kezelésére szolgáló átfogó keretnek intézkedéseket kell tartalmaznia mind a doktori képzésben részt vevő, mind a posztdoktori kutatók támogatására; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy túl sok doktori képzésben részt vevő kutató részesül olyan ösztöndíjakban, amelyek feladataik magas képzettséget igénylő jellege ellenére korlátozott szociális biztonságot nyújtanak; hangsúlyozza, hogy bár a mobilitás előnyös a tudományos dolgozók számára szakmai fejlődésük során, és világszerte hozzájárul a tudomány minőségéhez, magánéletükben jelentős kihívásokat is jelenthet a kutatók számára;
7. ösztönzi az európai egyetemeket és kutatóintézeteket, hogy kínáljanak vonzóbb PhD- és posztdoktori álláshelyeket, és különösen fontolják meg a bérszintek emelését azokban az esetekben, amikor azok jelenleg túl alacsonyak a kutatók számára ahhoz, hogy biztosítsák a munka és a magánélet közötti megfelelő egyensúlyt és elfogadható életszínvonalat tartsanak fenn, különösen a magas infláció és a növekvő bérleti díjak összefüggésében; megjegyzi, hogy az európai fiatal kutatók számára lehetővé kell tenni, hogy tisztességesen megéljenek a fizetésükből annak biztosítása érdekében, hogy előmozdítsuk a szabadon választott, legjobb minőségű kutatást; mély aggodalmát fejezi ki azon javaslatok miatt, amelyek szerint egyes kutatásfinanszírozó ügynökségek elvárhatják, hogy a kutatóhelyek a teljes projekthónaponkénti teljes munkaidős egyenértékűnél kevesebbet különítsenek el a munkatervekben, ami azt eredményezheti, hogy a doktori képzésben részt vevő kutatók ténylegesen a minimálbér alatti jövedelemszinthez jutnak;
8. elismeri, hogy a fiatal kutatók közös érdekeinek jobb előmozdítása érdekében Unió-szerte meg kell erősíteni a kutatói szövetségek és az egyetemek közötti hálózatépítést;
9. üdvözli az EU TalentOn programot és a fiatal kutatók közötti hálózatépítést, láthatóság és együttműködés előmozdítására irányuló egyéb uniós kezdeményezéseket; úgy véli, hogy a Bizottságnak meg kell szilárdítania ezeket a kezdeményezéseket, és célzott finanszírozási kereteket kell kidolgoznia a hálózatépítési célkitűzések támogatására az európai kutatók sokkal szélesebb körén belül, hogy a fiatal kutatók ilyen uniós kezdeményezésekben való részvétele inkább általános legyen, mint kivétel;
10. támogatja a mentori programok javítását a fiatal kutatók különböző szakmai életpályákon való eligazítása, valamint a kutatók ágazatokon belüli és ágazatok közötti mobilitásának előmozdítása érdekében; úgy véli, hogy a fiatal kutatók számára lehetővé kell tenni, hogy magas színvonalú fizetett szakmai gyakorlatokat folytassanak a karrierjük szempontjából releváns ágazatokban, amelyek bővíthetik és javíthatják szakmai lehetőségeiket;
11. átfogó erőfeszítéseket szorgalmaz a kutatók, a tudományos ismeretek és a technológia

tagállamokon belüli, Európán belüli és kívüli szabad áramlását akadályozó akadályok azonosítására és felszámolására; támogatja, hogy a költözési költségek teljes megtérítése bevett gyakorlattá váljon Európában; kitart amellett, hogy a tagállamoknak külön erőfeszítéseket kell tenniük a jobb együttműködés és a közigazgatási eljárások további összehangolása érdekében, megkönnyítve a kutatók számára, hogy az Unión belül családjukkal együtt mozogjanak; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak törekedniük kell a fiatal kutatók felvételével és szerződésük megújításával kapcsolatos adminisztratív terhek csökkentésére;

12. úgy véli, hogy a fiatal kutatók számára a társadalom- és bölcsészettudományok területén a tudományos pályafutás különösen nagy kihívást jelent az alacsonyabb fizetések és általában a kutatás korlátozottabb finanszírozása miatt; úgy véli, hogy intézkedéseket kell hozni annak biztosítására, hogy a társadalom- és bölcsészettudományok területén a kutatói életpálya hasonló lehetőségeket kínáljon, mint a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén folytatott kutatás; elismeri, hogy az európai gazdaságban egyre nagyobb hiány mutatkozik a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén magasan képzett munkavállalókból, emlékeztet azonban arra, hogy a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismeretek szintén nélkülözhetetlenek egy szabad és nyitott gazdaság és társadalom működéséhez;
13. úgy véli, hogy a tudományos ismeretek szigorú kutatás révén történő előmozdításának önmagában is érvényes célnak kell maradnia; fenntartja, hogy a fiatal kutatók számára lehetővé kell tenni, hogy karrierjüket úgy alakíthassák, hogy az alapkutatást részesíthessék előnyben, és ne legyen feltétlenül szükség kereskedelmi és technológiai megoldások azonnali kidolgozására; emlékeztet arra, hogy a szakmai gyakorlatok gyakran az első szakmai tapasztalatot jelentik, és meghatározhatják a karrierutat; ezért kitart amellett, hogy a tehetséges fiatal kutatók vonzása érdekében fontos, hogy a kutatóközpontok versenyképes javadalmazást nyújtsanak;

Finanszírozás

14. hangsúlyozza, hogy a tudomány, a kutatás és az innováció megfelelő és fenntartható közfinanszírozásának biztosítása elsősorban a tagállamok felelőssége; megjegyzi, hogy az Unió által – többek között a keretprogramon keresztül – tett erőfeszítések kiegészítik a nemzeti erőfeszítéseket, és nem tudják megoldani a nemzeti rendszerek hiányos felépítéséből adódó kihívásokat; kitart amellett, hogy a tagállamoknak el kell kötelezniük magukat a kutatás és innováció (K+I) finanszírozásának ambiciózusabb szintje mellett, a 2020. december 1-jei tanácsi következtetésekből meghatározott, a GDP 3%-át kitevő beruházási célkitűzés teljes körű végrehajtásával; úgy véli, hogy e cél eléréséhez a GDP legalább 1,25%-át közpénzekből kell beruházásokra fordítani; felszólít a K+I-re vonatkozó nagyobb állami és magán kötelezettségvállalásokra, valamint a köz- és a magánszektor közötti együttműködés és finanszírozási mechanizmusok javítására, mivel ez szükséges az EU globális vezető szerepének megőrzéséhez és a sürgető társadalmi kihívások kezeléséhez, ami a további előnnyel jár, hogy ígéretesebb hosszú távú karrierlehetőségeket kínál a fiatal kutatók számára;
15. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Horizont Európa kulcsfontosságú finanszírozási rendszereinek – köztük a kutatói karrierfejlesztésre irányuló programok (nevezetesen a

Marie Skłodowska-Curie-ösztöndíjak és az Európai Kutatási Tanács induló ösztöndíjai) – sikerességi aránya továbbra is túl alacsony, és a kiválónak minősített projektek többsége nem részesül finanszírozásban;

16. fenntartja, hogy a finanszírozás nélkül maradt kiváló és innovatív projektek magas száma gyengíti Európa K+I kapacitását, és nagymértékben demotiválhatja a tehetséges fiatal kutatókat, akik közül sokan a világ más részein kamatoztatják majd képességeiket;
17. úgy véli, hogy a magasabb sikerességi arány különösen előnyös lehet azon pályázói számára, akik olyan gyengébb kutatási infrastruktúrával és kisebb adminisztratív támogatási kapacitással rendelkező uniós tagállamokból származnak, amelyek számára a legnagyobb gondot a versenyképes uniós finanszírozás biztosítása jelentette;
18. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy sem a 2024. évi uniós költségvetési javaslat, sem a többéves pénzügyi keret javasolt felülvizsgálata nem irányozza elő a Horizont Európa költségvetésének növelését, ami szükséges lenne ahhoz, hogy javuljon az uniós finanszírozás elnyerésének sikerességi aránya, és ne veszítsük el a tehetségeket, mivel a fiatal kutatók Európán kívül folytatják pályafutásukat; kéri a Horizont Európa költségvetésének növelését azzal a céllal, hogy az egyes alprogramok a kiválónak minősített pályázatok legalább 50%-át tudják finanszírozni;

Mobilitás és hordozhatóság

19. támogatja a tagállamok közötti és az ágazatok közötti mobilitás elvét, amely az uniós kutatási politika és finanszírozás egyik sarokköve, valamint a fiatal kutatók Európán belüli fejlődésének fokozását és fenntartását szolgáló fontos eszköz, amely jobb kutatáshoz és jobb karrierlehetőségekhez vezet;
20. megjegyzi, hogy a legrangosabb uniós finanszírozási rendszerek némelyike a kutatói karrierfejlesztésre irányul, beleértve a Marie Skłodowska-Curie-cselekvéseket és az Európai Kutatási Tanács kezdő kutatóknak nyújtott támogatásait; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az uniós finanszírozási rendszereket arra kell használni, hogy a kutatókat arra ösztönözzék, hogy a harmadik országban végzett doktori kutatásuk után visszatérjenek Európába, mivel így ellensúlyozni lehet az európai kutatási rendszereket károsító agyelszívást;
21. sajnálja, hogy a Tanács nem tett konkrétabb lépéseket annak érdekében, hogy valamennyi tagállamot kötelezze a fiatal kutatók mobilitását megnehezítő akadályok felszámolására; elismeri, hogy történtek önkéntes erőfeszítések a nagyobb harmonizáció érdekében, de úgy véli, hogy az elavult és rugalmatlan nemzeti szabályok még mindig nagyon megnehezítik a tudományos rendszerek közötti mozgást, a tudományos képesítések elismerésével kapcsolatos nehézségektől és késedelmektől kezdve a bizonytalan foglalkoztatási feltételek és a társadalombiztosítási jogok elvesztésének kockázatáig a transznacionális mobilitást választó kutatók számára;
22. üdvözli az ERA4YOU kezdeményezést és a javasolt EKT-tehetségplatformot, amely az ágazatközi mobilitás ösztönzésére és a fiatal kutatók kilátásainak javítására szolgáló eszköz;
23. figyelmeztet arra, hogy a fiatal kutatók arra való ösztönzése, hogy a tudományos szférát

más ágazatokért elhagyják, nem teszi vonzóbbá a kutatói életpályát; úgy véli, hogy a tudományos életpályák javítását és az ágazatközi mobilitás fokozását egymást kiegészítő kettős célnak kell tekinteni, amelynek végső célja a minden irányban történő áramlás, beleértve a vállalkozásokból és a kormányzatból az egyetemekre és az állami kutatóintézetekbe való visszatérést is; hangsúlyozza, hogy a fiatal kutatók teljes pályafutásuk során történő támogatása elősegítené sikeres megtartásukat az uniós kutatási rendszerben;

24. hangsúlyozza, hogy a kutatói életpályák vonzereje és fenntarthatósága terén jelentős földrajzi különbségek vannak, amelyeket az uniós finanszírozás eddig nem tudott átfogó módon kezelni; úgy véli, hogy a kutatók Európán belüli mobilitása nagyrészt egyirányú (azaz délről és keletről északra és nyugatra irányuló) folyamat, miközben az EU-nak a kutatók egyetemi rendszerek közötti kiegyensúlyozottabb körkörös mozgására kellene törekednie, lehetővé téve a tehetségek áramlását és segítve az agyelszívás elleni küzdelmet;
25. kiemeli a jogosultságok országok közötti hordozhatóságával kapcsolatos folyamatos nehézségeket, valamint az ugyanazon tagállamon belüli különböző (állami vagy magán) ágazatok közötti hordozhatósággal kapcsolatos akadályokat; fenntartja, hogy a jogosultságok jobb hordozhatósága nagymértékben megkönnyítené a szakmai mobilitást és elősegítené a fiatal kutatók Európában tartását; ösztönzi a Bizottságot, hogy az európai egyetemek szövetségének keretében fontolja meg e kérdés megoldásának lehetőségét;
26. támogatja a Bizottság arra irányuló tervét, hogy a kutatók páneurópai nyugdíjalapjára (RESAVER) építsen, és a kutatói életpályára vonatkozó átfogó keretrendszert dolgozzon ki a határokon és ágazatokon átnyúló mobilitás további előmozdítása érdekében, és további erőfeszítésekre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a RESAVER valóban hasznos legyen a kutatók számára;
27. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az egyetemi oklevelek és diplomák különböző országok közötti szabványosítására és elismerésére irányuló eljárások túlságosan bürokratikusak és következtelenül alkalmazhatók; úgy véli, hogy a kölcsönös elismerés a fiatal kutatók mobilitásának szükséges feltétele, amely nem járhat indokolatlan adminisztratív teherrel és olyan hosszú késedelemmel, amely akadályozhatja a mobilitást és a munkaerő-felvételt;
28. hangsúlyozza, hogy mindezen kihívások még nagyobbak a harmadik országokból az Unióba érkező kutatók számára; megjegyzi, hogy az Uniónak és tagállamainak többet kellene tenniük annak biztosítása érdekében, hogy az Unióba való beutazáshoz szükséges vízum- és egészségbiztosítási követelmények és egyéb beutazási követelmények könnyebben és egyszerűbben elérhetők és teljesíthetők legyenek a harmadik országbeli kutatók számára; kiemeli, hogy ez elengedhetetlen ahhoz, hogy több tehetséget vonzzanak Európába;

Nemek közötti egyensúly és jóléti intézkedések

29. elismeri, hogy nagyobb erőfeszítésekre van szükség a nemek közötti egyenlőség és a nemek közötti egyensúly biztosítása érdekében a kutatói életpályán; felszólít a sokszínűség megerősítésére a kutatásban, különösen a nemek közötti egyenlőség biztosítása és előmozdítása révén, a nemek közötti egyenlőség a tudományos életben és

a kutatás területén (GEAR) eszköz munkájára támaszkodva; hangsúlyozza, hogy különös erőfeszítésekre van szükség a nőknek a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén való alulreprezentáltságának kezelése érdekében;

30. úgy véli, hogy a nők a kutatóknak mindössze egyharmadát teszik ki és a magas szintű tudományos álláshelyek alig több mint egynegyedét töltik be, miközben a részmunkaidős és bizonytalan szerződéssel rendelkező kutatók aránytalanul nagy hányadát alkotják Európában;
31. összehangolt kötelezettségvállalásra szólít fel uniós szinten és a tagállamokban annak biztosítása érdekében, hogy a felvételi és kiválasztási eljárások nemi szempontból semlegesek és elfogulatlanok legyenek; megjegyzi, hogy a Horizont Európa néhány projekt esetében jelenleg az anonimizálás lehetőségével kísérletezik, hogy csökkentse az elfogultságot az értékelés során;
32. megjegyzi, hogy a fiatal kutatóknak gyakran jelentős mennyiségű fizetetlen munkát kell végezniük szakmai előmenetelük biztosítása érdekében, ami korlátozza lehetőségeiket arra, hogy a tudományos körökön kívül alternatív javadalmazási forrásokat találjanak; úgy véli, hogy a megélhetési gondokkal kapcsolatos jelenlegi válság további kockázatot jelent a kutatói életpályák életképességére nézve, és eltántoríthatja a legtehetségesebb európai fiatal kutatók egy részét – különösen a szegényebb szociális háttérrel rendelkező vagy a gondozási feladatokat ellátó fiatalokat – attól, hogy kutatói életpályájukat folytassák;
33. bírálja az átláthatóság és az érdemek hiányát számos lezárt tudományos eljárásban, valamint az alacsony fizetést kínáló, bizonytalan és részmunkaidős kutatási szerződések elterjedését; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy számos állami egyetem továbbra is meglehetősen elzárkózik a külső pályázók elől; hangsúlyozza az EURAXESS azon törekvését, hogy az összes betöltetlen európai álláshelyet egy helyen tegyék közzé a kutatók lehetőségei és a köztük lévő tisztességes verseny előmozdítása érdekében;
34. aggodalmát fejezi ki számos fiatal kutató esetében a munka és a magánélet közötti rossz egyensúly, a stressz és mentális jóllétük miatt, különösen azok esetében, akiknek a Covid19-világjárvány idején elszigeteltséggel és a finanszírozás elvesztésével kellett megbirkózniuk; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a világjárvány különösen nehéz volt a gondozási feladatokat ellátó kutatók számára, akik között még mindig aránytalanul magas a nők száma;
35. felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy tisztességes és átlátható eljárásokkal rendelkezzenek a tudományos rendszereken belüli zaklatás és visszaélés különböző típusainak kezelésére, amelyek különösen a pályakezdő kutatók karrierjét érinthetik, akik tudományos karrierjük sikere érdekében továbbra is nagymértékben függnek a magas rangú tudományos pozíciót betöltők referenciáitól és ajánlásaitól;

A finanszírozás és az értékelési folyamatok akadályai

36. ösztönzi a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogyan biztosítható, hogy az uniós finanszírozási rendszerek ne támasszanak irreális elvárásokat a – különösen a gyengébb adminisztratív támogatási struktúrával rendelkező országokból érkező – fiatal kutatók pályázataival szemben, vagy ne korlátozzák észszerűtlenül azokat;

37. támogatja az értékelési folyamatok oly módon történő egyszerűsítésére és egyszerűsítésére irányuló erőfeszítéseket, hogy azok csökkentsék a fiatal kutatók számára a stresszt és a túlmunkát, és nagyobb hangsúlyt helyezzenek a pályázatok minőségére, ne pedig azok mennyiségére;
38. üdvözli a kiválósági pecsétet, amely lehetővé teszi, hogy a tehetséges fiatal kutatók egynél több lehetőséget kapjanak arra, hogy ugyanolyan típusú projektek esetében uniós finanszírozáshoz jussanak; úgy véli, hogy a kiválósági pecsétre különösen nagy szükség van, mert a Horizont Európa keretében nyújtott egyes uniós támogatások sikerességi aránya alacsony, mivel nem áll rendelkezésre elegendő forrás a kiváló értékelési pontszámot kapott K+I projektek többségének finanszírozására;

A következő lépések

39. megjegyzi, hogy Mariya Gabriel korábbi biztos többször is úgy nyilatkozott, hogy javítani kell a fiatal kutatók foglalkoztatási feltételeit és lehetőségeit Európában; üdvözli Iliana Ivanova biztosnak a Parlamentben tartott meghallgatása során tett azon kötelezettségvállalását, hogy ebben az irányban viszi tovább elődje munkáját, összefogja a konzorciumokat a fiatal kutatók megsegítésére, valamint támogatja a méltányos díjazást és karrierlehetőségeket;
40. sürgeti a Bizottságot, hogy részesítse előnyben a keretrendszer és a foglalkoztatás feltételeinek – többek között a javadalmazásnak, a társadalombiztosításnak, a szerződések típusának és a nyugdíjak szintjének – terén elért éves előrehaladást vizsgáló nyílt európai nyomonkövetési és jelentéstételi rendszer formájában megvalósuló „Kutatói Életpályák Megfigyelőközpontja” létrehozását; megjegyzi, hogy ehhez további munkára, valamint kísérleti projektekre van szükség, amelyeket közvetlenül az ilyen adatokkal jelenleg rendelkező szervezetekkel együtt kell kidolgozni;
41. felhívja a Tanácsot, hogy a kutatói életpályák és az EKT megerősítése érdekében mielőbb fogadja el és hajtsa végre a Bizottság által javasolt új kezdeményezéseket, beleértve a felülvizsgált kutatói chartára és az európai kutatói kompetenciakeretre vonatkozó javasolt tanácsi ajánlást;
42. felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogy a keretprogram hogyan járulhat hozzá a kutatói életpályák sokszínűségének fokozásához; sürgeti, hogy a Bizottság dolgozzon ki forgatókönyveket, és értékelje azok megvalósíthatóságát a keretprogram projektjeinek új finanszírozása és szerződéses megállapodásai tekintetében, hogy e projektek elősegítsék a program kedvezményezettjeire vonatkozó munkaerő-felvételi és -megtartási gyakorlatok kívánt megváltoztatását; úgy véli, hogy ilyen forgatókönyvek alapján egy olyan európai garancia megvalósíthatóságát is fel lehetne mérni, amelyet azon állami kutatóhelyeknek kínálnak, amelyek egy-egy Horizont Európa-projekt végrehajtására a projekt időtartamánál lényegesen hosszabb időre szóló szerződéssel vesznek fel kutatókat; úgy véli, hogy a Bizottságnak lehetőség szerint meg kell vizsgálnia, hogy miként lehetne a Horizont Európa keretében az intézményi finanszírozási mechanizmusok új formáit ösztönözni;
43. kitarthat, hogy az EU-nak és tagállamainak összehangoltabb erőfeszítéseket kell tenniük a fiatal kutatókat érintő, Európában régóta fennálló mögöttes problémák kezelése érdekében, mivel ez végső soron segíteni fogja az EU-t azon célkitűzésének elérésében,

hogy továbbra is globális vezető szerepet töltsön be a K+I területén, és élen járjon az új technológiák kifejlesztésében a legkritikusabb területeken; sürgeti a Bizottságot, hogy e folyamatokat oly módon irányítsa, hogy az EKT egészében hatékonyan javuljon a magas színvonalú kutatói életpályákhoz való hozzáférés, ezáltal biztosítsa a képzett munkaerő többirányú és kiegyensúlyozott cirkulációját; úgy véli, hogy e célok elérése érdekében alapvető fontosságú valamennyi érdekelt félnek – többek között a nemzeti hatóságoknak és a finanszírozó ügynökségeknek, a magánalapítványoknak és általában véve a magánszektornak – a Parlamenttel együttműködésben történő mozgósítása;

44. felhívja a Bizottságot, hogy teljes mértékben és proaktívan vonja be a fiatal kutatók érdekeit képviselő szervezeteket a fiatal kutatók helyzetének javítását célzó politikák kidolgozásába;

◦

◦ ◦

45. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Tanácsnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.